8. Hjálpendur dýranna (m.a.börnin)

3 blöð qto. Reykjavík, 24. apríl 1942.

Hjálpandur dýranna (wa. a. tvinn) II

1.

Jóan er fyrir löngu komin; hún er búin á dvalir hér fyrir vilna hina á þessum sinni, fyrst hennar varð vart, svo vitað var, 22. marz. Er það um líkt leyti sem löngum áður þegar veðrið hefir mildur verið. Fyrir rúmum 60 árum, 1881, kom hún lagi áður en hlýna tók í veðri á kolunum moðhaðandum hinum mestu, en næsta ár eftir það, 1882, kom hún 9. apríl, en þá var páskar. Varð þá og upp frá því veðrið válynd og vont langt á sumar fram, enda var varið nefnt „Harðavor" og sumarið „hríðingssumar". Það var því eigi mörg soldarkjör sem Jóan og aðrir fuglar sem gjörðu allur áfti við að búa árin þau, fremur en menn þeir, er þá áttu við að stríða veðrindi miðil og óáran, enda reyndi þá mörg á þol manna og þrek en nú, þótt eigi gerðu þeir sér „leik" að því, að ögra náttúruöflunum með fávísleg tilraun upp á líf og dauða landsins á fyrrnefndum vetrarhami, sízt svo, að þeir finnda áðurðu til að stora sig af lífsnauðsynum og krúa líðandi um hrakviðri sín. —

Að rúmri viku liðinni, getum vér átt von á gestinum góða, hinni hvítfiðruðu hetju. Hún, sem heimsækir oss á ári hverju yfir úrvegu og alla leið frá Afríkuströnd. Hún kemur að vísu eigi frá friðlandi vorum um þessar mundir, en hitt er víst, að hingað mun hún sækja, nú, sem áður, og að hér mun hún hyggja sér eigi friðland sitt, þar sem hún hefir átt „börn sín og bú, gröf feðra og mæðra" um mörg undanfarin ár.

Landareign hennar hér er lítil og lítt um hana búið, aðeins nál. 400 fermetrar á Hafnarnesi, en hún er svo friðsæl og friðuð jörð, að hún byggir árlega fuglum nokkurum hlýtt jarðarstykki nærri sér og kemur sér vel við þá. Þar er engin nágrannakryttur né skot í milli. Það eru endurnar, sem taka þar heima með henni og þó nokkuð fyrr en hún sjálf. Svo er og nú á ár. Þær hafa þegar byggt þar hreiður sín, orpið þar eggjum sínum, en hún „friðlýsti" fjandi fjörs hefir nú rænt þar og eytt; það er Jóan-tófunnar, sem engin má snerta né sá

HÖ
Tsinn

Tæginn.

Stuggafjörð frá þessum stöðum, en þar eru þeir á gangsferðir og illviðri mikið og vid mjaðmar-stöðina úr eggjum, í fylgd með miðmsimi og vid fjöru smalafingar sínar. Þótt þeir sé hertekið mikið og hafi „landvarnir" allar í lagi þótt með öðrum hætti þó en í hernaðar löndunum, þá er þó hún eigi yfirfjöð á smala mögum sínum saman og verja þá. Þegar þeir af uggðvisherði sínum og gáðsbálfum reyna á klifa þeim í stjórn. Verður varðbaðum þá til þess að tíma þá upp á ný mögunis verða örnogu og þeyja Coto af klettum og vostöð.

Þar verður þeir eigi sagt á vegalengar þessir eða fuglanna eigi ávalt mikla sérlegt á fagna, þótt þeir kunni hingað og hafist hér inn. Þeir verða fyrir miklu óveðri og óróa. Sjóðstiðinn verður vorn margar undan dreyrar með fjöru, á grjótaðri á hel, í afnotjöð sem fyrir kunna synda á tjarnarbaðanum, í fjöru vorn, á fjöðr fengi fremur brand í sig sitt en steina í höfuðið, þú fjöð gjöra megi náð fyrir á stíðar og fróðlar viðfölum hafi fuglar þessir fengið tjá erlendum mönnum, þá hefir óhugtar vemi einig verið vart undal innlenda unglinga og er fú hvorugum á vantreyðta; en nauðsyn gerði þá um „vond" Kallaz, og fú heldur eigi hitt, á illa inn-rætti og um vera upp aldir unglinga og hálfstálpaðir stúlkur, en bein línis til þessa hafðir, á sigla smástúlkum sínum um fjörðinn á þeim tíma sem fuglanna en á leiðir um sig í hólmaklúm þeim sem þar eru, um 2 „stíg" þessi strauma þar og brotna stundum í á klaðandanum og undinni. Þetta er á vísu þeirra leikur, þótt ljótur sé, en mátt hátturinn segir, á „af mjóum strengjum eða hvolfarnir á ýta stein", en hvers er á vonta, af foreldarnir, og fú einkum faðurinn, en engu betur innrætti eða sið á sjálfir, en einu og Kallinn sagði: „engir menn og hafa aldrei menn verið eða gefa verðið fað" Jód einn og vill lyfjalin og er þar

Hvíðsagar en fleiri öðrum barni hér í er á mið á fleiru barna er áðgjin hafa og fú á gefa fuglanna brand úr lófa sínum, kynna sé hið hvítóma vilja líf fleiri og hann fú á sér. Þar má fella fú öðrum barnum og unglingum og þar er vel upp alin og eiga á viðanlega hit betri manna kyn sitt á nefja er hin, mamma, sem vilja á þar

verði vísir menn og góðir. Það er ávalt mannbætandi er aðrir menn þekkjandi að
endsýna öðrum virðingu, velvild og góðan skilning í hlýðni og kærleika Guðs og þörfum.
HÞ Það er sjálfsagt barnið sjálf, er unglingarnir sem mótast, ráða um það, á hvern
svæðinu þeir þroskast í þessum efnum heldur foreldrarnir, heimilisbragurinn og fræðsl-
ían sem þeim eiga að gefa og alla þau upp. Góð og innrætt börnum er „góð sál“ og
það eigum þau að gera. Góðir góðra barna eru oftast gagnsæir hlutir, sem lærast af
góðu og innrætt eða alin upp við miður góða heimilisháttu; þeir hafa þá ávinning
HÞ af því að vera góð börn, góð við alla og þá sem minna mega sín, en líkleg-
HÞ ast allri af því, heldur hinn, sem lítt er, eða „hvert á barnsins að brjóta þeim
í mola heima á eftirlíta“, og það hefir verið svo óláns sannt að eigi óvanþakkað fóður – eða móðir?

Það þykir e.t.v. „barnalegt“, að láta trú sína opinberlega í ljósi; þetta gerum
og er siðurinn enn, og þá er ljótt, „bölt barnalegt“ sé þá talið, en þegar þá er trúin á
það, að drottinn hafi óþandlega sál og eigi eilífa fullkomna góða framtíð fyrir höndum
um, einn og án, meðmæli og sæti í sæluríki þroskaleiðir nú þurfum eilífu æðri og
sem þeim er fyrirfram fyrirhugað, mætti segja, að þetta sé „barnalegt“. Já, þá má talið
hana fjarri vafi, en er hún óþekkilega vantrúuð, ljót eða skaðleg? Nei, hvert á móti: Hún
er grundvöllur í regnslu og þekkingu, hinar fögru og gagnleg. Vér lærum um
kvöldi skilning manna, og þar treyðum þú, á með þú á vera dýrasinni, en þau samvelka-
menn guð. Þetta vori og eitt hið örugasta ráð til þess, að efla vilja barnanna til þess,
að fara vel með alla dýr og hjálpa þeim: Þá munu menn á æðgin þeirra og gleði,
er þau vori sér þess meðvitandi, að þau vori að gera góðverk: Fram-
kvæma það er í heiminum, sem hvorum sjálfum vori ómögulegt um mögn á fram vera
eftir öðrum leiðum, heldur hefði hann (skaparinn) leiðina á eftir sínum
fróðleik og fangsefni og langið þeim þau í hendur til þess að efla þau (börnin)
sjálf í á fullkomna hið góða líf og ódauðlegi: Börnin á vera kennarar dýranna
og leiðbeinendur! Vori þetta eigi góðhugsun og göfug?

24. apríl 1942. Jón Þorsteinsson